

Bestuursamenvatting strategie *Verzuip jij je Toekomst?! 2013-2015*

Algemeen
De evaluatie van <i>Verzuip jij je Toekomst?!</i> over de periode 2009-2012 heeft laten zien dat in de afgelopen vier jaar de eerste resultaten zijn bereikt met betrekking tot het terugdringen van het hoge alcoholgebruik van jongeren in de regio Zuid-Holland Zuid. Om deze resultaten vast te houden en te versterken, blijft regionale inzet op de problematiek de komende jaren van groot belang. Alcoholpreventie is, zoals dr. Nico van der Lely in zijn voorwoord terecht opmerkt, een kwestie van lange adem en doorzetten. Vandaar dat hij, net als de direct betrokkenen van <i>Verzuip jij je Toekomst?!</i>, pleit voor een voortzetting van het programma in de periode 2013-2015. Er ligt nog veel werk, en evenzoveel kansen.   Op basis van de evaluatie en een analyse van relevante trends en ontwikkelingen waar <i>Verzuip jij je Toekomst?!</i> in de periode 2013-2015 mee te maken heeft, is een strategie ontwikkeld voor de periode 2013-2015.   Belangrijke ijkpunten in deze strategie zijn: • Vasthouden aan de integrale aanpak van beleid, handhaving en voorlichting;• inzet van de beleidsterreinen Volksgezondheid, Jeugd, Onderwijs en Openbare Orde & Veiligheid;• terugdringen van de beschikbaarheid van alcohol via de omgevingsbenadering;• focus op ouders en andere verstrekkers van alcohol, maar jongeren zelf niet vergeten;• op voorlichtingsvlak ook aandacht besteden aan ander middelengebruik en combinatiegebruik¹, waarbij alcohol altijd één van de onderwerpen is en alleen als het gaat om voorlichtingsactiviteiten.
Doelen
1. Het tegengaan van alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar (10 t/m 17 jaar)2. Het tegengaan van schadelijk alcoholgebruik door jongeren van 18 t/m 23 jaar
Beoogde resultaten in 2016
1. Het tegengaan van alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar (10 t/m 17 jaar)²: ➤ De gemiddelde startleeftijd van jongeren voor het drinken van alcohol is verder toegenomen (12,9 jaar in 2011);➤ Het percentage jongeren van 12 t/m 17 jaar dat de afgelopen maand³ alcohol heeft gedronken, is verder afgenomen (26% in 2011);➤ Het percentage jongeren van 12 t/m 17 jaar dat de afgelopen maand³ aan binge drinken heeft gedaan (5 of meer glazen bij één gelegenheid) is verder afgenomen (20% in 2011);➤ Het percentage jongeren van 12 t/m 17 jaar dat dronken of aangeschoten is geweest in de afgelopen maand³ is verder afgenomen (12% in 2011);➤ Het percentage ouders dat aangeeft dat zijn of haar kind thuis géén alcohol mag drinken voor het

¹ Conform de Regionale Nota Gezondheidsbeleid Zuid-Holland Zuid 2012-2015 en de Integrale Veiligheidsplannen van gemeenten.

² Bij voorlichtingsactiviteiten wordt, naast de focus op alcohol, aanvullend aandacht besteed aan bewustwording van de risico's van ander middelengebruik. Gedragsverandering bij jongeren kan echter pas bereikt worden wanneer er, naast voorlichting, ook gerichte acties worden ondernomen op het gebied van beleid en handhaving. Omdat het programma zich hier niet op richt, zijn er geen specifieke doelen op gedragsniveau voor het terugdringen van middelengebruik door jongeren geformuleerd. Wel is er een doelstelling opgenomen voor het creëren van bewustwording bij ouders als het gaat om preventie van middelengebruik door jongeren.

³ De specificatie 'afgelopen maand' heeft te maken met de vraagstelling in het onderzoek.

18e levensjaar is ten minste 70% (92% in 2011 voor de 16 jaar-grens);   ➤ Het percentage ouders dat denkt dat het verstandig is om jongeren thuis te leren drinken is verder afgenomen (30% in 2011); ➤ Het percentage ouders dat aangeeft dat zijn of haar kind geen middelen (soft- of harddrugs) mag gebruiken voor het 18^e levensjaar is ten minste 70%; ➤ Er is sprake van een verbetering in de naleving van de wettelijke leeftijdsgrenzen voor alcoholverkoop in supermarkten, sportverenigingen, slijterijen en horeca (22% in 2011)⁴. 2. Het tegengaan van schadelijk alcoholgebruik door jongeren van 18 t/m 23 jaar²: ➤ Het percentage jongeren van 18 t/m 23 jaar dat de afgelopen maand³ aan binge drinken heeft gedaan (4 of meer glazen bij één gelegenheid voor vrouwen, 6 of meer glazen bij één gelegenheid voor mannen), is verder afgenomen (12% in 2009); ➤ Het aantal jongeren van 16 t/m 23 jaar dat als gevolg van een alcoholvergiftiging wordt behandeld door ambulancepersoneel is verder afgenomen (58 jongeren in 2011); ➤ Het aantal alcoholgerelateerde incidenten waarbij jongeren van 16 t/m 23 jaar betrokken zijn en dat door de politie wordt geregistreerd, is verder afgenomen (1.030 incidenten in 2010); ➤ Er is sprake van een verbetering in de naleving van het wettelijk verbod op doorschenken bij dronkenschap in de horeca (17% in 2010)⁴. Vallend onder beide hoofddoelstellingen: ➤ Minimaal 50% van alle scholen voor voortgezet onderwijs is alcoholvrij voor leerlingen en voldoet hiermee aan de criteria van het landelijke keurmerk Alcoholvrije School (tot nu toe 2 scholen in 2012); ➤ Er is een werkende keten van vroegsignalering en verwijzing van jongeren met risicovol alcoholgebruik, waarbij jongeren worden verwezen naar een preventief contactmoment met een professional (pilotproject in 2011-2012⁵).

Bestuurlijke ophanging en organisatie		
Verantwoordelijk bestuurlijk orgaan	Trekker	Betrokkenen
Gemeenschappelijke Regeling Publieke Gezondheid en Jeugd	Stuurgroep <i>Verzuip jij je Toekomst?!</i> bestaande uit: - Voorzitter - Burgemeesters - Wethouders (waaronder één vanuit het DB PG&J⁶) - Politie - OM - Programmaleider - Communicatieadviseur	Klankbordgroep bestaande uit: - Beleidsmedewerkers Volksgezondheid, Jeugd, Onderwijs en Openbare Orde & Veiligheid - GGD Zuid-Holland Zuid - Verslavingszorginstellingen - Politie - OM - Programmaleider - Communicatieadviseur

⁴ De verantwoordelijkheid voor het organiseren en uitvoeren van handhaving om de naleving van alcoholverstrekkers te controleren, ligt bij de gemeente. *Verzuip jij je Toekomst?!* zal gemeenten adviseren om dit goed vorm te geven, maar kan hier geen directe invloed op uitoefenen.

⁵ Dit project loopt in de gemeenten Binnenmaas, De Waard en Dordrecht. De resultaten worden begin 2013 verwacht.

⁶ Dagelijks Bestuur Publieke Gezondheid & Jeugd.

Drie pijlers, zeven speerpunten, veel activiteiten

Pijler Beleid (alcohol)

Speerpunt 1. Naar een eenduidig alcoholbeleid op middelbare scholen

- Uitrol landelijk keurmerk Alcoholvrije School bij scholen voor voortgezet onderwijs
- Beleidsadvies De Gezonde School en Genotmiddelen bij basisscholen
- Beleidsadvies De Gezonde School en Genotmiddelen bij scholen voor voortgezet onderwijs

Overige actiepunten binnen de pijler Beleid

- Politiek draagvlak beïnvloeden voor verhoging leeftijdsgrens alcoholverkoop van 16>18 jaar
- Gemeenten adviseren over afstemming VjjT-activiteiten en lokale activiteiten

Pijler Handhaving (alcohol)

Speerpunt 2. Advisering m.b.t. preventie bij gewijzigde Drank- en Horecawet

- Informatiebijeenkomsten voor alcoholverstrekkers organiseren
- Gemeenten adviseren over rol van preventie bij lokale implementatie DHW (o.a. m.b.t. modelverordeningen)
- Regionale handhavingscommunicatie verzorgen
- Uitvoeren van mystery shopping onderzoek

Speerpunt 3. Advisering aanpak openbare dronkenschap

- Samenwerking met Halt rondom afdoening Alcohol
- Evenementen organisatoren stimuleren tot actief genotmiddelenbeleid
- Gemeenten ondersteunen bij organiseren van trainingen voor horecapersoneel
- Verdere aanpak openbare dronkenschap ontwikkelen i.s.m. andere regionale alcoholpreventieprojecten
- Uitvoeren van onderzoek naar doortappen in de horeca

Pijler Bewustwording (alcohol en andere middelen)

Algemeen

- “Non-alcohol maand” per gemeente, waarbij supermarkten, horeca, sportverenigingen, scholen, politie, jongerenwerk, etc vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en met steun van VjjT activiteiten organiseren

Speerpunt 4. Ouders

- Ouderavonden “Help, mijn kind wordt een puber!” in het basisonderwijs (via de Gezonde School)
- Ouderavonden De Gezonde School en Genotmiddelen in het basisonderwijs (via de Gezonde School)
- Ouderavonden De Gezonde School en Genotmiddelen in het voortgezet onderwijs
- Ouderbijeenkomsten voor ouders van (uitgaande) jongeren (o.a. Kroegentocht)
- Spreekbeurt/presentatie voor ouders over alcohol en middelen door hun kinderen
- Inzet oudercomité (rapportavonden voortgezet onderwijs, Avondvierdaagse en andere contactmomenten)
- Bewustwordingsacties rondom e-health via lokale media en social media

Speerpunt 5a. Alcoholverstrekkers: horeca en evenementen

- Organiseren van trainingen voor horecapersoneel (BarCode, Eerste Hulp Bij Drank- en drugsongelukken in het Uitgaanscircuit)
- Adviseren van evenementenorganisaties over beleid m.b.t. middelengebruik

Speerpunt 5b. Alcoholverstrekkers: detailhandel

- Stimuleren van verbetering van de leeftijdscontrole bij alcoholverkoop middels gesprekken met detaillisten en brancheorganisaties

Speerpunt 5c. Alcoholverstrekkers: sportverenigingen

- Stimuleren van structurele aandacht voor alcohol en andere middelen in beleid gericht op (jeugd)leden, ouders, barpersoneel en bestuur

Speerpunt 6. Jongeren

- Digitale lesmodules De Gezonde School en Genotmiddelen in het basisonderwijs (via de Gezonde School)
- Digitale lesmodules De Gezonde School en Genotmiddelen in het voortgezet onderwijs
- Lagerhuisdebat in het voortgezet onderwijs
- Wedstrijd voor MBO-leerlingen rondom meest vernieuwende aanpak voor alcoholpreventie bij jongeren
- Bewustwordingsacties rondom e-health via lokale media en social media

Speerpunt 7. Vroegsignalering en deskundigheidsbevordering

- Uitrol landelijk protocol Vroegsignalering Riskant Alcoholgebruik bij Jongeren bij intermediairs
- Borgen van multidisciplinair nazorgtraject voor jongeren met een alcoholintoxicatie in het ziekenhuis
- Stimuleren van deskundigheidsbevordering over alcohol en andere middelen in de eerste lijn

Financiën

Geraamde kosten voor de periode 2013-2015: €496.332

- Overhead €131.390
- Uitvoering €364.942
 - Beleid €56.114
 - Handhaving €98.114
 - Bewustwording €210.714

De GGD ZHZ levert daarnaast inzet uit de basisuren voor de programmaleider, een functionaris gezondheidsbevordering, een epidemioloog en een administratieve kracht.

Inwonerbijdrage per gemeente: €0,36 (gebaseerd op 16 gemeenten⁷ met in totaal 461.261 inwoners)

Dekking: Regionale Nota Gezondheidsbeleid Zuid-Holland Zuid 2012-2015

⁷ De regio Zuid-Holland Zuid bestaat momenteel uit 19 gemeenten. Per 1 januari 2013 fuseren de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland tot de nieuwe gemeente Molenwaard. De gemeente Alblasterdam participeert niet in *Verzuip jij je Toekomst?!*. Vanaf 2013 bedient het programma 16 gemeenten in Zuid-Holland Zuid.

Strategie *Verzuip jij je Toekomst?! 2013-2015*

Hoofddoelen

1. Tegengaan van alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar (10 t/m 17 jaar)
2. Tegengaan van schadelijk alcoholgebruik door jongeren van 18 t/m 23 jaar

Subdoelen

Minimaal 50% van de middelbare scholen is alcoholvrij

Verbetering in de naleving van leeftijds-grenzen voor alcohol-verkoop

Verbetering in de naleving van verbod op door-schenken bij dronken-schap in de horeca

Toename bewust-wording bij ouders over normen voor jeugdijg midde-len-gebruik

Afname alcohol-gebruik, binge drinken, dronken-schap; toename startleeftijd

Afname alcohol-vergiftiging; afname alcohol-gerelateer-de inci-denten

Werkende keten van vroeg-signalering en verwijzing

Speerpunten

1. Middelbare scholen stimuleren tot een alcoholvrij schoolbeleid

2. Gemeenten adviseren m.b.t. preventie in gewijzigde DHW

3. Gemeenten adviseren bij aanpak openbare dronkenschap

4. Ouders bewust maken van hun rol bij ontmoediging van midde-len-gebruik door jongeren

5. Alcohol-verstreckers bewust maken van en trainen in verantwoord alcohol schenken

6. Jongeren bewust maken van de risico's van (schadelijk) midde-len-gebruik

7. Intermediairs bewust maken van en trainen in vroeg-signalering en verwijzing

